

Een Europa dat ons verdedigt: de Commissie start het debat over een veiligheids- en defensie-unie

Brussel, 7 juni 2017

De Commissie heeft vandaag een publiek debat geopend over welke richting het defensiebeleid moet volgen in een EU met 27 lidstaten.

Naar aanleiding van het Witboek van de Commissie over de toekomst van Europa worden in de discussienota van vandaag verschillende scenario's geschetst voor de aanpak van de toenemende veiligheids- en defensiebedreigingen voor Europa en hoe Europa zijn eigen defensiemogelijkheden tegen 2025 kan versterken. Het debat zal in belangrijke mate helpen besluiten op welke manier de Unie de bescherming en de veiligheid van de Europese burgers kan verbeteren, een centraal thema van de [prioriteiten](#) van de Commissie-**Juncker**. Ter aanvulling van de discussienota worden vandaag concrete voorstellen gepresenteerd voor de lancering van een [Europees Defensiefonds](#). Dat fonds zal de lidstaten helpen hun uitgaven aan gemeenschappelijke defensievermogens efficiënter te maken.

Hoge vertegenwoordiger en vicevoorzitter Federica **Mogherini**: *"Wij handelen snel en toekomstgericht wat de veiligheid in de Europese Unie betreft, en de Commissie begeleidt en ondersteunt de vastberadenheid van de lidstaten op dit vlak. De discussienota van vandaag is de bijdrage van de Commissie aan het debat over de toekomst van de Unie op defensiegebied, met als uitgangspunt de vraag naar een meer geïntegreerde en efficiënte verdediging van onze burgers. De Europese Unie kan de lidstaten helpen bij het ontwikkelen van militaire vermogens en bij het efficiënter investeren in defensie. Op minder dan een jaar tijd is al een lange weg afgelegd, en wij zijn vastbesloten dit tempo aan te houden."*

Jyrki **Katainen**, vicevoorzitter voor Banen, Groei, Investeringen en Concurrentievermogen: *"In de wereld van vandaag zijn een sterke NAVO en een sterke EU belangrijker dan ooit. Europa moet zijn veiligheid en defensie in eigen handen nemen en onnodige overlapping vermijden, zodat wij een sterkere partner zijn voor onze bondgenoten. Wij weten waar we naartoe gaan, de lidstaten hebben het roer in handen, en nu is het tijd om te beslissen hoe snel we er willen raken."*

De EU-leiders komen op 9 juni samen in Praag om te overleggen welke mogelijkheden de verdragen bieden voor de intensivering van de samenwerking op het vlak van defensie. De Commissie levert een bijdrage aan dat overleg en aan de bredere EU-wijde discussie over defensie door het voorstellen van drie mogelijke scenario's voor de toekomst van de Europese defensie.

- In het scenario "**Samenwerking inzake veiligheid en defensie**" zouden de lidstaten op vrijwillige basis en per geval blijven besluiten over de noodzaak voor samenwerking inzake veiligheid en defensie terwijl de EU de nationale inspanningen blijft aanvullen. De samenwerking op het gebied van defensie zou worden versterkt, maar de deelname van de EU aan de meest veeleisende operaties zou beperkt blijven. Het nieuwe Europese Defensiefonds zou helpen bij de ontwikkeling van nieuwe gezamenlijke vermogens, maar de lidstaten blijven individueel verantwoordelijk voor de ontwikkeling en aankoop van het merendeel van de defensievermogens. De samenwerking tussen de EU en de NAVO behoudt de huidige vorm en structuur.
- In een ambitieuzer scenario, "**Gedeelde veiligheid en defensie**", zouden de lidstaten bepaalde financiële en operationele middelen samenbrengen om de solidariteit op het gebied van defensie te verhogen. De EU zou ook meer betrokken worden bij de bescherming van Europa binnen en buiten zijn grenzen. Zij zou een belangrijkere rol gaan spelen op gebieden als cybersecurity, bescherming van de grenzen en de bestrijding van het terrorisme. De defensie- en veiligheidsdimensie van intern EU-beleid zoals energie, volksgezondheid, douane of ruimtevaart zouden worden versterkt. Dit zou gepaard gaan met de politieke wil om op te treden en een besluitvormingsproces dat geschikt is voor een snel veranderende context. De EU en de NAVO zouden bovendien hun onderlinge samenwerking opvoeren en zouden een hele waaier van aangelegenheden met elkaar afstemmen.
- Het meest ambitieuze scenario, "**Gemeenschappelijke defensie en veiligheid**", voorziet in de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk EU-defensiebeleid dat moet leiden tot een gemeenschappelijke defensie op basis van artikel 42 van het EU-Verdrag. Dat voorziet in de mogelijkheid voor een groep lidstaten om de Europese defensie naar een hoger niveau te tillen. In

dit scenario zou de bescherming van Europa een wederzijds versterkende verantwoordelijkheid van de EU en de NAVO worden. De EU zou geavanceerde veiligheids- en defensieoperaties kunnen uitvoeren, gesteund door een grotere mate van integratie van de nationale strijdkrachten van de lidstaten. De EU zou gezamenlijke defensieprogramma's ondersteunen met het Europees Defensiefonds en zou een specifiek Europees Agentschap voor defensieonderzoek oprichten. Dit zou de oprichting van een echte Europese defensiemarkt kunnen aanmoedigen die haar voornaamste strategische activiteiten kan beschermen tegen externe overnames.

De bovengenoemde scenario's sluiten elkaar niet uit maar illustreren drie verschillende niveaus van ambitie op het vlak van solidariteit. Het lijkt geen twijfel dat de Europese veiligheid moet worden versterkt. De lidstaten zullen aan het roer staan, en met de steun van de EU-instellingen bepalen zij het ambitieniveau. Met het oog op de toekomst moeten zij nu beslissen welke route en snelheid zij willen aanhouden bij de bescherming van de EU-burgers.

Achtergrond

Een sterker Europa op het gebied van defensie en veiligheid is van in het begin al een prioriteit voor de Commissie-Juncker. In de laatste twee jaar zijn al meer resultaten geboekt op het gebied van defensie dan in de zestig jaar daarvoor. In zijn [politieke beleidslijnen](#) van juni 2014 verklaarde voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude **Juncker**: *"[...] [Ik] ben [...] van mening dat we ervoor moeten zorgen dat Europa ook op het gebied van veiligheid en defensie sterker komt te staan. Natuurlijk is Europa in de eerste plaats een "soft power". Maar zelfs de sterkste "soft powers" kunnen zich op den duur niet staande houden zonder in elk geval een deel van hun defensiecapaciteit te integreren."*

De EU beschikt nu al over de middelen om af te stappen van de huidige lappendeken van bilaterale en multilaterale militaire samenwerking en werk te maken van efficiëntere vormen van defensie-integratie. Artikel 42, lid 6, van het Verdrag betreffende de Europese Unie voorziet in de mogelijkheid voor een groep gelijkgestemde lidstaten om de Europese defensie naar een hoger niveau te tillen. In zijn toespraak over de Staat van de Unie van 2016 zei Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker: *"Volgens mij is het nu tijd om van die mogelijkheid gebruik te maken."*

Het **Europees Defensiefonds**, dat in [september 2016](#) door voorzitter Juncker werd aangekondigd en door de [Europese Raad in december 2016](#) is onderschreven, wordt vandaag door de Commissie gelanceerd. Het fonds zal de nationale investeringen in defensieonderzoek, de ontwikkeling van prototypen en de aanschaf van defensiematerieel en -technologie coördineren, aanvullen en versterken.

Op [25 maart 2017 hechtten de EU-leiders hun goedkeuring aan de verklaring van Rome](#), waarin zij zich ertoe verbinden te streven naar een EU-27 die een bijdrage levert aan het tot stand brengen van een meer concurrerende en geïntegreerde defensiesector en die streeft naar het versterken van haar gemeenschappelijke veiligheid en defensie, ook in samenwerking en complementariteit met de NAVO.

In haar op 1 maart 2017 voorgestelde [Witboek over de toekomst van Europa](#) gaat de Commissie in op de belangrijkste uitdagingen en kansen voor Europa in de komende tien jaar. Met het Witboek is een proces begonnen waarin de EU-27 keuzes gaat maken over de toekomst van de Unie. Om dit debat aan te moedigen, zal de Europese Commissie samen met het Europees Parlement en belangstellende lidstaten een reeks debatten over de toekomst van Europa organiseren in de steden en regio's van Europa. Het Witboek wordt aangevuld met een aantal discussienota's met als thema:

- [de sociale dimensie van Europa](#) (26 april 2017);
- [de mondialisering in goede banen leiden](#) (10 mei 2017);
- [het verdiepen van de Economische en Monetaire Unie](#) op basis van het [verslag van de vijf voorzitters van juni 2015](#) (31 mei 2017);
- de toekomst van de Europese defensie (vandaag gepresenteerd);
- de toekomst van de financiën van de EU (verwacht eind juni 2017).

Meer informatie:

[Vragen en antwoorden — De toekomst van de Europese defensie](#)

[Discussienota over de toekomst van de Europese defensie](#)

[Factsheet over de argumenten voor meer samenwerking in de EU op het gebied van veiligheid en defensie](#)

[Europees Centrum voor politieke strategie: nota over de toekomst van de Europese defensie](#)

[Het Europees Defensiefonds — Veelgestelde vragen](#)

[Factsheet over het Europees Defensiefonds](#)

[Mededeling "Lancering van het Europees Defensiefonds"](#)

[Voorstel voor een verordening](#)

[Oproep tot het indienen van voorstellen](#)

Zie bijlage: De publieke opinie in de EU over defensie ([speciale Eurobarometer 461](#), april 2017)

IP/17/1516

Contactpersoon voor de pers:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Maja KOCIJANCIC](#) (+32 2 298 65 70)

[Lucia CAUDET](#) (+32 2 295 61 82)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Attachments

[Defence reflection paper press release annex.pdf](#)